

TRUYỀN THÔNG KIẾN THỨC PHÁP LUẬT HÌNH SỰ VỀ HÌNH PHẠT ĐỐI VỚI NGƯỜI CHƯA THÀNH NIÊN PHẠM TỘI

PHẠM ĐỨC KHIÊM
Công ty Luật TNHH Tâm Tôn Pháp

Nhận bài ngày 23/7/2026. Sửa chữa xong 21/8/2026. Duyệt đăng 24/8/2026.

Abstract

Communicating criminal law knowledge about penalties applicable to juvenile offenders plays an important role in enhancing legal awareness, preventing legal violations, and ensuring the effective implementation of juvenile justice policies. Given the increasingly complex nature of juvenile delinquency and the enactment of the 2024 Law on Juvenile Justice, which introduced numerous new provisions, improving the effectiveness of legal communication has become an urgent requirement. This article examines relevant theoretical issues, evaluates the current state of criminal law communication concerning penalties for juvenile offenders in Vietnam, and proposes solutions to enhance its effectiveness. These efforts can contribute to improving legal awareness, protecting children's rights, and preventing juvenile crime in the current period.

Keywords: Criminal law, criminal law communication, criminal penalties, juvenile offenders.

1. Đặt vấn đề

Cùng với quá trình phát triển kinh tế - xã hội, hội nhập quốc tế và bùng nổ công nghệ thông tin, vi phạm pháp luật do người chưa thành niên thực hiện có nhiều diễn biến phức tạp. Theo Báo cáo của Quốc hội năm 2024, cả nước ghi nhận 5.216 vụ việc với 15.243 người chưa thành niên vi phạm pháp luật; số vụ tăng 7,58% và số đối tượng tăng 15,62% so với giai đoạn trước. Các số liệu và phân tích trên đặt ra yêu cầu cấp thiết phải tăng cường các biện pháp phòng ngừa xã hội, trong đó truyền thông và phổ biến kiến thức pháp luật giữ vai trò đặc biệt quan trọng.

Chính sách hình sự của Việt Nam đối với người chưa thành niên phạm tội luôn được xây dựng trên cơ sở bảo đảm lợi ích tốt nhất cho người chưa thành niên, đề cao mục tiêu giáo dục, giúp đỡ họ sửa chữa sai lầm, phát triển lành mạnh và trở thành công dân có ích cho xã hội (Quốc hội, 2015). Khác với người thành niên, người chưa thành niên phạm tội được áp dụng những nguyên tắc xử lý riêng, được hưởng nhiều cơ chế bảo vệ đặc thù và chỉ bị áp dụng hình phạt trong những trường hợp thật sự cần thiết. Chính sách này phản ánh định hướng nhân đạo của pháp luật hình sự Việt Nam và bảo đảm sự tương thích với các điều ước quốc tế về quyền trẻ em mà Việt Nam là thành viên.

Đặc biệt, việc Quốc hội thông qua Luật Tư pháp người chưa thành niên năm 2024 đã đánh dấu bước phát triển quan trọng trong quá trình hoàn thiện hệ thống pháp luật về tư pháp người chưa thành niên ở Việt Nam. Luật đã thể chế hóa nhiều quan điểm tiến bộ của Đảng và Nhà nước về bảo vệ trẻ em, bổ sung các cơ chế xử lý chuyển hướng, tăng cường các biện pháp phục hồi và xây dựng nền tư pháp thân thiện đối với người chưa thành niên (Quốc hội, 2024). Những quy định mới đặt ra yêu cầu triển khai các hoạt động truyền thông chuyên sâu, có hệ thống và phù hợp với từng nhóm đối tượng nhằm đưa các quy định của pháp luật vào cuộc sống.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số vấn đề lý luận về truyền thông kiến thức pháp luật hình sự đối với hình phạt áp dụng cho người chưa thành niên phạm tội

Trong xã hội hiện đại, truyền thông đóng vai trò là cầu nối giữa các chủ thể quản lý nhà nước với

Email: duckhiempham172@gmail.com

công dân, giữa chính sách pháp luật với thực tiễn đời sống xã hội (Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh). Truyền thông là hoạt động cung cấp thông tin là quá trình tác động đến nhận thức, thái độ và hành vi của các nhóm đối tượng xã hội nhằm hướng tới những mục tiêu nhất định. Hoạt động quản lý nhà nước, truyền thông được sử dụng như một công cụ quan trọng để phổ biến chủ trương, chính sách, pháp luật, tạo sự đồng thuận xã hội và nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật.

Truyền thông pháp luật là một bộ phận của truyền thông xã hội, được thực hiện nhằm truyền tải các quy định của pháp luật, các chủ trương, chính sách của Nhà nước tới các cá nhân, tổ chức trong xã hội (Quốc hội, 2012). Hoạt động này hướng tới mục tiêu nâng cao nhận thức pháp luật, hình thành ý thức tôn trọng pháp luật và thúc đẩy hành vi tuân thủ pháp luật của công dân.

Chính sách hình sự và hoạt động truyền thông kiến thức pháp luật đối với người chưa thành niên ở Việt Nam không chỉ được xây dựng trên cơ sở các quy định của pháp luật quốc gia mà còn chịu sự tác động của các chuẩn mực pháp lý quốc tế về quyền trẻ em và tư pháp người chưa thành niên. Những văn kiện quốc tế quan trọng như Công ước của Liên Hợp Quốc về quyền trẻ em năm 1989 (United Nations, 1989). Quy tắc tiêu chuẩn tối thiểu của Liên Hợp Quốc về hoạt động tư pháp đối với người chưa thành niên năm 1985 (Beijing Rules), hướng dẫn của Liên Hợp Quốc về phòng ngừa tình trạng phạm pháp ở người chưa thành niên năm 1990 (Riyadh Guidelines) và Quy tắc của Liên Hợp Quốc về bảo vệ người chưa thành niên bị tước quyền tự do năm 1990 (Havana Rules) đã hình thành nền tảng pháp lý quốc tế cho việc xây dựng chính sách, pháp luật và các hoạt động truyền thông liên quan đến người chưa thành niên phạm tội.

Công ước của Liên Hợp Quốc về quyền trẻ em năm 1989 xác định mọi trẻ em đều có quyền được bảo vệ, chăm sóc và phát triển toàn diện, quy tắc Bắc Kinh năm 1985 (Beijing Rules) (United Nations, 1985) là văn kiện quốc tế chuyên ngành đầu tiên quy định tương đối toàn diện về tư pháp người chưa thành niên. Bên cạnh đó, Hướng dẫn Riyadh năm 1990 (United Nations, 1990). nhấn mạnh vai trò của gia đình, nhà trường, cộng đồng và các phương tiện truyền thông trong phòng ngừa tình trạng phạm pháp ở người chưa thành niên. Quy tắc Havana năm 1990 (United Nations, 1990). về bảo vệ người chưa thành niên bị tước quyền tự do tiếp tục khẳng định yêu cầu tôn trọng nhân phẩm, bảo vệ quyền con người và tạo điều kiện cho người chưa thành niên tái hòa nhập cộng đồng sau khi chấp hành các biện pháp xử lý.

Những chuẩn mực quốc tế nêu trên đã và đang tác động mạnh mẽ đến quá trình xây dựng và hoàn thiện pháp luật Việt Nam về người chưa thành niên phạm tội, đặc biệt là Bộ luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017) và Luật Tư pháp người chưa thành niên năm 2024. Đồng thời, đây cũng là cơ sở lý luận quan trọng định hướng nội dung, phương thức và mục tiêu của hoạt động truyền thông kiến thức pháp luật hình sự về hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội ở Việt Nam hiện nay.

Truyền thông kiến thức pháp luật hình sự giữ vai trò quan trọng trong hệ thống truyền thông pháp luật, góp phần phòng ngừa tội phạm, nâng cao ý thức pháp luật và bảo đảm trật tự, an toàn xã hội. Theo đó, truyền thông kiến thức pháp luật hình sự về hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội là hoạt động phổ biến các quy định và chính sách hình sự về hình phạt áp dụng đối với người chưa thành niên nhằm nâng cao nhận thức xã hội và bảo đảm thực hiện hiệu quả chính sách hình sự của Nhà nước.

2.2. Đặc điểm của truyền thông kiến thức pháp luật hình sự về hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội

2.2.1. Nội dung truyền thông mang tính chuyên môn pháp lý cao

Các quy định về hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội được xây dựng trên cơ sở các nguyên tắc đặc thù của pháp luật hình sự và tư pháp người chưa thành niên. Nội dung truyền thông cần bảo đảm chính xác, thống nhất, tập trung vào các vấn đề như độ tuổi chịu trách nhiệm hình sự, điều kiện áp dụng hình phạt, nguyên tắc quyết định hình phạt, biện pháp xử lý chuyển hướng và quyền, nghĩa vụ của người chưa thành niên trong tố tụng. Việc truyền thông sai lệch hoặc thiếu chính xác có thể dẫn đến nhận thức không đúng của xã hội về chính sách xử lý người chưa thành niên phạm tội.

2.2.2. Đối tượng tiếp nhận thông tin đa dạng

Hoạt động truyền thông hướng tới người chưa thành niên bao gồm gia đình, nhà trường, cán bộ

tư pháp, tổ chức đoàn thể và toàn xã hội. Đối với người chưa thành niên, nội dung truyền thông cần đơn giản, dễ hiểu, gần gũi với tâm lý lứa tuổi. Đối với phụ huynh và giáo viên, truyền thông cần tập trung vào trách nhiệm giáo dục, quản lý và hỗ trợ trẻ em. Đối với cán bộ tư pháp, yêu cầu đặt ra là cập nhật kiến thức chuyên sâu và kỹ năng thực hiện các quy định của pháp luật. Sự đa dạng về đối tượng tiếp nhận đòi hỏi các hoạt động truyền thông phải được thiết kế linh hoạt, phù hợp với từng nhóm đối tượng cụ thể.

2.2.3. Hoạt động truyền thông chịu sự chi phối của nguyên tắc bảo vệ trẻ em (Quốc hội, 2018)

Do đối tượng hướng đến là người chưa thành niên, hoạt động truyền thông phải được thực hiện trên cơ sở các nguyên tắc bảo vệ quyền trẻ em theo quy định của pháp luật. Trong quá trình truyền thông, cần hạn chế việc công khai thông tin cá nhân, danh tính hoặc các thông tin có khả năng gây tổn hại đến danh dự, nhân phẩm và cơ hội tái hòa nhập cộng đồng của người chưa thành niên vi phạm pháp luật.

2.2.4. Hoạt động truyền thông kết hợp giữa mục tiêu giáo dục và phòng ngừa

Xuất phát từ định hướng nhân văn của tư pháp người chưa thành niên, truyền thông về hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội hướng tới mục tiêu giáo dục, hỗ trợ và phục hồi thay vì chỉ nhấn mạnh các chế tài mang tính răn đe. Người chưa thành niên được trang bị kiến thức pháp luật, nhận thức được hậu quả của hành vi vi phạm pháp luật, từ đó nâng cao ý thức chấp hành pháp luật và phòng ngừa nguy cơ phạm tội.

2.3. Nội dung của pháp luật hình sự về hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội cần được truyền thông

Để hoạt động truyền thông đạt hiệu quả, cần tập trung phổ biến những nội dung cơ bản của pháp luật hình sự liên quan đến hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội.

Đầu tiên, các quy định về độ tuổi chịu trách nhiệm hình sự (Quốc hội, 2025). Quy định này giúp người dân hiểu được trong những trường hợp nào người chưa thành niên phải chịu trách nhiệm hình sự và phạm vi trách nhiệm tương ứng với từng độ tuổi.

Tiếp theo là các nguyên tắc xử lý người chưa thành niên phạm tội. Pháp luật Việt Nam xác định việc xử lý người chưa thành niên phải bảo đảm lợi ích tốt nhất của người chưa thành niên, ưu tiên giáo dục, giúp đỡ họ sửa chữa sai lầm, phát triển lành mạnh và hạn chế áp dụng hình phạt tù (Quốc hội, 2024).

Các loại hình phạt có thể áp dụng đối với người chưa thành niên phạm tội. So với người thành niên, hệ thống hình phạt áp dụng đối với người chưa thành niên có phạm vi hẹp hơn và mức độ nghiêm khắc thấp hơn, phản ánh chính sách nhân đạo của Nhà nước.

Lệnh Tư pháp người chưa thành niên năm 2024 được ban hành, cần chú trọng truyền thông về các biện pháp xử lý chuyển hướng, cơ chế phục hồi và các quy định mới liên quan đến tái hòa nhập cộng đồng. Mặc dù có ý nghĩa quan trọng, những nội dung mới này hiện vẫn chưa được đông đảo người dân nhận thức đầy đủ.

2.4. Vai trò của truyền thông kiến thức pháp luật hình sự về hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội

2.4.1. Đối với người chưa thành niên

Truyền thông pháp luật giúp người chưa thành niên hiểu rõ các chuẩn mực pháp lý, nhận thức được hậu quả của hành vi vi phạm pháp luật và nâng cao khả năng tự bảo vệ mình trước những nguy cơ vi phạm pháp luật. Hoạt động truyền thông góp phần hình thành ý thức tôn trọng pháp luật, nâng cao kỹ năng ứng xử trong các quan hệ xã hội và phòng ngừa nguy cơ vi phạm pháp luật ở người chưa thành niên.

2.4.2. Đối với gia đình

Gia đình là môi trường giáo dục đầu tiên và có ảnh hưởng sâu sắc đến quá trình hình thành nhân cách của trẻ em. Việc phổ biến kiến thức pháp luật giúp cha mẹ và người giám hộ hiểu rõ trách nhiệm của mình trong việc quản lý, giáo dục con em; đồng thời trang bị cho họ những kiến thức cần thiết để phát hiện sớm các dấu hiệu vi phạm pháp luật và có biện pháp can thiệp phù hợp.

2.4.3. Đối với nhà trường

Nhà trường là môi trường giáo dục có vai trò quan trọng trong việc hình thành nhận thức pháp luật cho học sinh. Việc tiếp cận đầy đủ các thông tin pháp luật giúp các cơ sở giáo dục có điều kiện lồng ghép nội dung giáo dục pháp luật vào chương trình giảng dạy, xây dựng môi trường học đường an toàn, thân thiện và phòng ngừa hiệu quả tình trạng bạo lực học đường, vi phạm pháp luật trong thanh thiếu niên.

2.4.4. Đối với xã hội

Truyền thông pháp luật có vai trò nâng cao nhận thức xã hội về chính sách hình sự đối với người chưa thành niên phạm tội, giảm thiểu định kiến đối với trẻ em vi phạm pháp luật, hỗ trợ quá trình tái hòa nhập cộng đồng và góp phần phòng ngừa tội phạm, xây dựng văn hóa pháp lý, củng cố niềm tin vào hệ thống tư pháp. Vì vậy, truyền thông kiến thức pháp luật hình sự về hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội không chỉ là hoạt động phổ biến pháp luật mà còn là giải pháp quan trọng nhằm thực hiện hiệu quả chính sách hình sự nhân đạo của Nhà nước và bảo vệ quyền trẻ em.

2.5. Truyền thông kiến thức pháp luật hình sự về hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội ở Việt Nam

2.5.1. Các quy định pháp luật làm cơ sở cho hoạt động truyền thông

Hoạt động truyền thông kiến thức pháp luật hình sự về hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội ở Việt Nam hiện nay được triển khai trên cơ sở nhiều văn bản quy phạm pháp luật khác nhau, tạo thành hành lang pháp lý tương đối đầy đủ cho công tác phổ biến, giáo dục pháp luật nói chung và truyền thông pháp luật về tư pháp người chưa thành niên nói riêng.

Hiến pháp năm 2013 đã ghi nhận trách nhiệm của Nhà nước, gia đình và xã hội trong việc bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em; đồng thời khẳng định quyền được bảo vệ, chăm sóc và phát triển toàn diện của trẻ em. Đây là nền tảng hiến định quan trọng để xây dựng các chính sách pháp luật liên quan đến người chưa thành niên, bao gồm cả chính sách hình sự và hoạt động truyền thông pháp luật.

Tiếp đó, Luật Phổ biến, giáo dục pháp luật năm 2012 đã xác định phổ biến, giáo dục pháp luật là trách nhiệm của toàn bộ hệ thống chính trị. Luật quy định nhiều hình thức phổ biến, giáo dục pháp luật như tuyên truyền miệng, biên soạn tài liệu, tổ chức hội nghị, tập huấn, thông qua các phương tiện thông tin đại chúng, ứng dụng công nghệ thông tin và các hình thức phù hợp khác.

Trong lĩnh vực pháp luật hình sự, Bộ luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017) dành một chương riêng quy định về trách nhiệm hình sự đối với người dưới 18 tuổi phạm tội. Các quy định này thể hiện rõ quan điểm lấy giáo dục là chủ yếu, hạn chế áp dụng hình phạt tù, tăng cường các biện pháp hỗ trợ và tạo điều kiện cho người chưa thành niên sửa chữa sai lầm.

Đặc biệt, việc Quốc hội thông qua Luật Tư pháp người chưa thành niên năm 2024 đánh dấu bước phát triển quan trọng trong quá trình hoàn thiện hệ thống pháp luật về người chưa thành niên phạm tội. Luật đã thiết lập nhiều cơ chế mới như xử lý chuyển hướng, biện pháp phục hồi, tăng cường các biện pháp bảo vệ quyền trẻ em trong tố tụng và thi hành án.

2.5.2. Nội dung truyền thông

Qua khảo sát thực tiễn cho thấy nội dung truyền thông hiện nay chủ yếu tập trung vào các nhóm vấn đề sau:

Thứ nhất, tuyên truyền về độ tuổi chịu trách nhiệm hình sự và hậu quả pháp lý của hành vi phạm tội. Đây là nội dung được triển khai khá phổ biến trong các trường học và khu dân cư. Các hoạt động truyền thông, học sinh được trang bị kiến thức cơ bản về các hành vi bị nghiêm cấm, độ tuổi phải chịu trách nhiệm hình sự và hậu quả pháp lý khi thực hiện hành vi vi phạm.

Thứ hai, truyền thông về các loại tội phạm phổ biến trong thanh thiếu niên. Các hành vi như cố ý gây thương tích, gây rối trật tự công cộng, trộm cắp tài sản, cướp giật tài sản, sử dụng trái phép chất ma túy, đánh bạc trực tuyến và các hành vi vi phạm trên không gian mạng thường xuyên được lựa chọn làm nội dung truyền thông.

Thứ ba, truyền thông về quyền và bảo vệ trẻ em đã được chú trọng thông qua việc phổ biến các quy định về quyền trẻ em, phòng chống bạo lực học đường, xâm hại trẻ em và bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng. Tuy nhiên, nội dung truyền thông chuyên sâu về hình phạt, nguyên tắc xử lý, cơ chế xử lý chuyển hướng và các biện pháp phục hồi đối với người chưa thành niên phạm tội còn hạn chế; nhiều chương trình vẫn tập trung vào phòng ngừa tội phạm mà chưa làm rõ đầy đủ tính nhân đạo của chính sách hình sự đối với nhóm đối tượng này.

2.5.3. Hình thức truyền thông

a. Truyền thông trực tiếp

Hình thức truyền thông trực tiếp như hội nghị tuyên truyền pháp luật, tọa đàm chuyên đề, diễn đàn thanh thiếu niên và các hoạt động giáo dục pháp luật trong nhà trường vẫn được sử dụng phổ biến. Ưu điểm của hình thức này là tạo sự tương tác trực tiếp, giúp nâng cao hiệu quả tiếp thu kiến thức pháp luật; tuy nhiên, chi phí tổ chức cao và phạm vi tiếp cận còn hạn chế.

b. Truyền thông thông qua báo chí

Báo chí tiếp tục là kênh truyền thông pháp luật quan trọng thông qua các chuyên trang, chuyên mục pháp luật và việc phản ánh các vụ án liên quan đến người chưa thành niên dưới góc độ pháp lý. Tuy nhiên, ở một số trường hợp, nội dung đưa tin còn thiên về yếu tố thu hút dư luận, chưa làm nổi bật đầy đủ tính nhân đạo của chính sách hình sự đối với người chưa thành niên.

c. Truyền thông trên môi trường số

Sự phát triển của công nghệ số đã tạo điều kiện mở rộng các hình thức truyền thông pháp luật thông qua trang thông tin điện tử, mạng xã hội và các sản phẩm truyền thông số dành cho thanh thiếu niên. Tuy nhiên, số lượng sản phẩm truyền thông chuyên biệt về tư pháp người chưa thành niên vẫn còn hạn chế, chưa đáp ứng đầy đủ nhu cầu thực tiễn.

2.6. Giải pháp nâng cao hiệu quả truyền thông kiến thức pháp luật hình sự về hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội ở Việt Nam

2.6.1. Hoàn thiện cơ sở pháp lý và chính sách về truyền thông pháp luật đối với người chưa thành niên phạm tội

Để nâng cao hiệu quả truyền thông pháp luật đối với người chưa thành niên phạm tội, cần tiếp tục hoàn thiện cơ sở pháp lý, xây dựng các chương trình, đề án hoặc kế hoạch truyền thông chuyên đề về tư pháp người chưa thành niên ở phạm vi quốc gia. Đồng thời, cần ban hành hướng dẫn thống nhất về nội dung truyền thông và việc đưa tin các vụ án liên quan đến người chưa thành niên nhằm bảo đảm tính chính xác, khách quan, bảo vệ quyền riêng tư và hỗ trợ quá trình tái hòa nhập cộng đồng của các em.

2.6.2. Đổi mới nội dung truyền thông theo hướng lấy người tiếp nhận làm trung tâm

Truyền thông pháp luật cần đổi mới theo hướng gắn tri thức pháp luật với thực tiễn đời sống, trọng tâm là phổ biến các điểm mới của Luật Tư pháp người chưa thành niên 2024. Nội dung cần tập trung nâng cao nhận thức của người chưa thành niên về trách nhiệm hình sự, hậu quả phạm tội, quyền tố tụng, các biện pháp giáo dục, tái hòa nhập cộng đồng và trách nhiệm pháp lý trên không gian mạng. Đồng thời, cần chú trọng truyền thông đến phụ huynh, giáo viên và xã hội về trách nhiệm giáo dục, giám sát, hỗ trợ trẻ em, cũng như tính nhân đạo của chính sách hình sự dành cho người chưa thành niên.

2.6.3. Đa dạng hóa hình thức và phương thức truyền thông

Truyền thông pháp luật cần kết hợp phương thức truyền thống với công nghệ số, trọng tâm là xây dựng hệ sinh thái số và phát triển các sản phẩm đa phương tiện qua mạng xã hội để mở rộng phạm vi tiếp cận. Đối với thanh thiếu niên, nội dung phải ngắn gọn, trực quan và có tính tương tác cao thông qua các hình thức như video ngắn, podcast, infographic, hoạt hình, trò chơi trực tuyến hoặc phiên tòa giả định.

2.6.4. Nâng cao chất lượng đội ngũ làm công tác truyền thông pháp luật

Cần chú trọng đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ làm công tác phổ biến, giáo dục pháp luật theo hướng chuyên nghiệp hóa, đáp ứng yêu cầu của chuyển đổi số. Bên cạnh kiến thức pháp luật, đội ngũ này cần được trang bị kiến thức về tâm lý trẻ em, thanh thiếu niên và các kỹ năng truyền thông hiện đại. Đồng

thời, cần thường xuyên cập nhật các quy định pháp luật mới, đặc biệt là pháp luật về tư pháp người chưa thành niên, và xây dựng mạng lưới chuyên gia liên ngành nhằm hỗ trợ triển khai hiệu quả các chương trình truyền thông.

2.6.5. Tăng cường sự phối hợp giữa gia đình, nhà trường và xã hội

Cần tăng cường sự phối hợp giữa gia đình, nhà trường và xã hội trong hoạt động truyền thông pháp luật đối với người chưa thành niên. Gia đình giữ vai trò trung tâm trong giáo dục, định hướng hành vi; nhà trường cần đổi mới giáo dục pháp luật gắn với thực tiễn; đồng thời các cơ quan, tổ chức và cộng đồng cần tích cực tham gia, xây dựng mạng lưới hỗ trợ toàn diện cho thanh thiếu niên. Bên cạnh đó, cần phát huy vai trò của các tổ chức đoàn thể và tổ chức bảo vệ trẻ em trong triển khai các mô hình truyền thông phù hợp với từng địa phương.

2.6.6. Đẩy mạnh nghiên cứu khoa học và đánh giá hiệu quả truyền thông

Cần tăng cường nghiên cứu, đánh giá hoạt động truyền thông pháp luật đối với người chưa thành niên để xây dựng nội dung và phương thức phù hợp với nhu cầu tiếp nhận thông tin. Đồng thời, cần đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số, trí tuệ nhân tạo, xây dựng bộ tiêu chí đánh giá hiệu quả truyền thông và kịp thời điều chỉnh hoạt động truyền thông. Qua đó, góp phần nâng cao hiệu quả truyền thông kiến thức pháp luật hình sự, phòng ngừa tội phạm, bảo vệ quyền trẻ em và thực hiện chính sách tư pháp người chưa thành niên.

3. Kết luận

Người chưa thành niên là nhóm đối tượng cần được bảo vệ và giáo dục đặc thù trong chính sách hình sự của Nhà nước. Trong đó, truyền thông kiến thức pháp luật hình sự về hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội giữ vai trò quan trọng trong việc nâng cao nhận thức pháp luật, phòng ngừa vi phạm và lan tỏa các giá trị nhân văn của hệ thống tư pháp người chưa thành niên. Tuy nhiên, hoạt động truyền thông hiện nay vẫn còn một số hạn chế về nội dung, phương thức triển khai, ứng dụng công nghệ số, năng lực đội ngũ thực hiện và cơ chế phối hợp giữa các chủ thể liên quan. Để nâng cao hiệu quả truyền thông, cần triển khai đồng bộ các giải pháp như hoàn thiện cơ sở pháp lý, đổi mới nội dung và phương thức truyền thông theo hướng lấy người tiếp nhận làm trung tâm, tăng cường ứng dụng công nghệ số, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực và đẩy mạnh sự phối hợp giữa gia đình, nhà trường và xã hội. Thực hiện hiệu quả các giải pháp này sẽ góp phần bảo đảm quyền trẻ em, phòng ngừa tội phạm, hỗ trợ quá trình giáo dục, phục hồi và tái hòa nhập cộng đồng của người chưa thành niên, đồng thời nâng cao hiệu quả thực hiện chính sách tư pháp người chưa thành niên ở Việt Nam.

Tài liệu tham khảo

- Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh (2021). *Giáo trình Truyền thông đại chúng*. NXB Lý luận Chính trị.
- Quốc hội (2012). *Luật Phổ biến, giáo dục pháp luật số 14/2012/QH13 ngày 20/6/2012*.
- Quốc hội (2015). *Bộ luật Hình sự số 100/2015/QH13 ngày 27/11/2015* (được sửa đổi, bổ sung bởi Luật số 12/2017/QH14 ngày 20 tháng 6 năm 2017).
- Quốc hội (2016). *Luật Trẻ em số 102/2016/QH13 ngày 05/4/2016*.
- Quốc hội (2024). *Luật Tư pháp người chưa thành niên số 59/2024/QH15 ngày 30/11/2024*.
- United Nations. (1985). *United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (The Beijing Rules)*. United Nations.
- United Nations. (1989). *Convention on the Rights of the Child*. United Nations.
- United Nations. (1990). *United Nations Guidelines for the Prevention of Juvenile Delinquency (The Riyadh Guidelines)*. United Nations.
- United Nations. (1990). *United Nations Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty (The Havana Rules)*. United Nations.